

Цікаві факти з історії таких давніх вулиць та оприлюднення її маловідомих сторінок має заохотити молодь до дбайливого ставлення до рідного міста.

ТЕАТРАЛЬНА ПЛОЩА ЯК ОБ'ЄКТ УРБАНОНІМІЧНОЇ МАПИ ХАРКОВА

Самсоненко О.В.

Науковий керівник – Кір'янова О.В., ст. викладач

Невід'ємною частиною будь-якого міського простору є його урбанонімична мапа. З одного боку, урбаноніми призначені виділяти й розрізнявати однотипні об'єкти, з іншого – надавати інформацію задля забезпечення орієнтації людини в міському просторі. Однак, інформативність урбанонімів полягає не лише в цьому. Велика кількість вулиць та інших об'єктів просторової структури Харкова була названа на честь певних осіб чи подій, тож дослідження виникнення і трансформації урбанонімів дає можливість деталізувати історичний розвиток топонімів, відкриває додаткові можливості для вивчення політичних, економічних, соціальних, культурних процесів у місті. Предмет нашого дослідження – урбанонім «Театральна площа», становлення його як топографічного об'єкта на мапі Харкова.

З історичних джерел відомо, що свою назву Театральна площа отримала на початку XIX століття із відкриттям постійного міського драматичного театру. У другій половині XVIII століття цією площею закінчувалось місто, далі йшов рів і вал. У 1785–1787 рр. на ній спорудили будівлю військового провіантського магазину, що збереглась до наших днів. Далі 1816 року антрепренери А. І. Калиновський та І. Ф. Штейн побудували на площі дерев'яну театральну будівлю, яка знаходилась у східній частині, на місці нинішнього будинку Інституту вдосконалення вчителів (на розі вулиці Пушкінської та Театрального спуску). Але відкриття театру мало оживило площу, як і раніше, вона залишалась глухим куточком міста.

На початку XIX століття на площі здійснювалась торгівля дровами, тому разом із Театральною її часто називали Дров'яною.

Протягом 30–40-х рр. площа поступово забудовувалась кам'яними будівлями. 1841 р. власник театру Л. Млотковський почав будівництво театрального приміщення, автором проекту якого став архітектор А. Тон. Театр було побудовано з іншого боку площі, при виході її на Сумську вулицю. Новий театр вигідно відрізнявся від старого і своїм зовнішнім виглядом, і внутрішнім оздобленням.

Харківський театр вважався найкращим серед провінційних театрів того часу й користувався великою популярністю. На його сцені виступали такі корифеї як М. Садовський, П. Саксаганський, М. Кропивницький і М. Заньковецька, із-за кордону на гастролі приїжджали Сара Бернар, Елеонора Дузе й навіть знаменита трупа режисера В. Мейєрхольда. Будівля Харківського державного академічного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка – головна прикраса міської площі й сьогодні.

Наприкінці XIX – початку XX століття на площі проводились ективні будівельні роботи. У 1892–1893 рр. перебудували приміщення театру, про що свідчать дати на фронтоні будівлі: 1841 р. – початок спорудження театру, 1893 – рік його перебудови (архітектор Б. Михайловський).

26 травня 1904 року на території скверу громадськість міста встановила пам'ятник поєтові Олександрю Пушкіну з нагоди 100-річчя від дня народження (скульптор Б. Едуардс), а 1909 р. з іншого боку, де сквер виходить на вулицю Сумську, з нагоди 100-річчя від дня народження Миколи Гоголя з'явився ще один пам'ятник, теж зведений на зібрані громадою міста кошти.

1926 р. в будівлі Харківського театру почав роботу український драматичний театр «Березиль», організований у Києві в березні 1922 р. Його очолював український радянський режисер і актор, народний артист УРСР Лесь Курбас. 1934 року з нагоди 120-річчя від дня народження великого українського поета Тараса Шевченка театру присвоїли його ім'я.

У післявоєнний період театр імені Т. Шевченка двічі перебудовувався в 50-х і в 1964–1965 рр..

У південній частині площі розташувалось одне з найбільших підприємств поліграфічної промисловості країни – книжкова фабрика імені М. Фрунзе. 1921 року друкарня була націоналізована й стала одним з головних поліграфічних підприємств Радянської України. У передвоєнний період будівлю значно розширили. За проєктом архітектора В. Андрєєва було збудовано великий 6-поверховий корпус, оснащений новою поліграфічною технікою.

1963 р. на Театральній площі з'явився великий 7-поверховий житловий будинок, на нижньому поверсі якого розмістився спеціалізований книжковий магазин «Поезія». Площа перед магазином отримала назву площі Поезії.

У 2007–2010 рр. парк на Театральній площі було реконструйовано, він став сучасним і більш затишним – улюбленим місцем відпочинку харків'ян і гостей міста.

«Місто – це книга, у якій будь-яка вулиця займає сторінку», – вважав відомий історик М. Погодін. Отже, можемо стверджувати, що Театральна площа – не тільки об'єкт на мапі, – це цікава сторінка книги нашого міста, яка створює його історичне, культурне обличчя, наповнює відповідною, притаманною саме Харкову, атмосферою.

САМОГУБСТВО ЯК ДЕСТРУКТИВНИЙ СПОСІБ РОЗВ'ЯЗАННЯ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ

Савіна М.Р.

Науковий керівник – Зінчина О.Б., канд. соціол. наук, доцент

Внутрішньоособистісний конфлікт розглядається як гостре негативне переживання, викликане тривалою боротьбою структур внутрішнього світу особистості, що відображає суперечливі зв'язки з соціальним середовищем і затримує ухвалення рішення. Серед багатьох способів регулювання і розв'язання таких конфліктів найрадикальнішим є самогубство [1].

За рік в Україні понад 5 тисяч людей скоюють суїцид, на 100 тисяч осіб припадає 22 самогубства. Експерти відмічають, що суїцидальні спроби найчастіше скоюють молоді люди у віці від 14 до 29 років, що у більшості проживають у розвинених промислових районах. Самогубства – друга найбільша причина смертності у віковій групі від 15 до 29 років. На жаль, останні події в українському суспільстві нагадали про актуальність цієї проблеми.

Самогубство, суїцид – свідомо відмова людини від життя, пов'язана з діями, спрямованими на його припинення. Суїцидальна поведінка – поняття більш широке ніж суїцид, воно включає в себе будь-які внутрішні та зовнішні форми психічних актів, які спрямовуються уявленнями про позбавлення себе життя.

Внутрішня суїцидальна поведінка містить у собі думки про самогубство, уявлення, переживання, а також суїцидальні тенденції, серед яких можна виділити задуми та наміри. Суїцидальна поведінка – це не прагнення до смерті, це бажання полегшити страждання. Суїцидальні задуми – це активна форма вияву суїцидальності, тобто тенденція до самогубства, глибина якої збільшується з розробкою плану її реалізації. Обдумуються спосіб, час і місце самогубства.

Засновником суїцидології вважають французького соціолога Еміля Дюркгейма. У своїй праці «Самогубство» [3]., він довів, що самогубство є насправді соціальним фактом – продуктом тих значень, очікувань і угод, які виникають у процесі спілкування людей між собою. Соціолог писав, що особи, які мають потужнішу сітку соціальних